

Heb je het al gehoord?

En nu een algemene actie om de zwarte rat uit te roeien.

Als dit nummer van „Rat en Muis” verschijnt begint het weer tijd te worden om een algemene actie tegen de zwarte rat te organiseren.

De zwarte rat komt in Nederland alleen maar binnenshuis voor, en daar dit dier bovendien minder trekt dan de bruine rat, is het, ook gezien de ons momenteel ter beschikking staande middelen, mogelijk om het dier praktisch uit te roeien, mits de verdelging over een gesloten gebied en systematisch wordt uitgevoerd.

Daar nu verreweg de meeste gemeenten in de zwarte rat gebieden, vooral in de provincie Noord-Brabant, beschikken over een goed opgeleide gemeentelijke rattenbestrijder, kan dus deze verdelgingsactie nu inderdaad goed worden georganiseerd.

Het publiek in de zwarte rat gebieden moet worden opgewekt mede te werken aan een algemene actie tegen dit dier in de periode, waarin de schuren nagenoeg leeg zijn, dus ongeveer in de tweede helft Juni—eerste helft Juli. Er is dan weinig voedsel voor de ratten be-

schikbaar en men kan in de lege schuren hun looppaden gemakkelijk vinden.

Hier worden *in ruime mate* de zg. zwarte rat torpedo's aangebracht. Deze torpedo's zijn kleine pakjes van krantenpapier waarin zich 3-4 gram graankorrels bevinden, vergiftigd op basis van zinkfosfide.

Zinkfosfide is een zwaar vergif voor alle levende wezens, dus moeten deze torpedo's buiten het bereik van kinderen en huisdieren worden gehouden. Als men hiervoor zorgt kunnen deze torpedo's vrijwel zonder gevaar voor de zwarte rat actie worden gebruikt.

De zwarte rat knaagt nl. een gaatje in het papier, haalt de korrels er een voor een uit en eet ze op, nagenoeg zonder morsen.

Er moet echter aan worden gedacht de torpedo's op de looppaden vast te zetten met een spijkertje of punaise. Anders gaat de rat er mee slepen en weet men niet waar de torpedo's blijven, waardoor er toch weer gevaar zou ontstaan voor kinderen en huisdieren.

De bestrijding heeft alleen resultaat als de torpedo's worden aangebracht op de looppaden (herkenbaar aan de zwarte vegen) of op de speelplaatsen van de ratten.

Daar alleen vindt de rat ze en gaat hij ervan eten. Willekeurig uitleggen heeft in de regel geen zin; de rat vindt ze niet of laat ze liggen.

De beste resultaten worden verkregen indien de torpedo's huis aan huis worden bezorgd en direct op aanwijzingen van de bewoners op de juiste plaatsen worden aangebracht. Hier ligt een taak voor de gemeentelijke rattenspecialist. Hij vindt hier een prachtige gelegenheid om zijn organisatietalenten te tonen door een en ander met behulp van vrijwilligers (bv. jonge boeren) uit te voeren.

10—14 dagen na het uitleggen worden de resultaten gecontroleerd. Op alle plaatsen waar dan nog ratten worden waargenomen wordt haver, vergiftigd met cumarine, uitgelegd. Om dit lokaas te bereiden wordt eerste kwaliteit haver (slechtere kwaliteiten worden door de rat veel minder opgenomen) even vettig gemaakt met slaolie (nooit met minerale olie) en daarna gemengd met cumarine mengpoeder in de verhouding zoals die op de verpakking is aangegeven.

Men moet ruime porties uitleggen, geregeld de opname controleren en de porties aanvullen totdat er niet meer van wordt gegeten.

Dit kan soms vrij lang duren. De cumarinederivaten werken nl. langzaam maar feilloos. Deze preparaten zijn *op den duur* dodelijk voor alle warmbloedige wezens. Houdt dit lokaas dus eveneens buiten het bereik van kinderen en huisdieren.

Een enkele dosis is meestal ongevaarlijk, een dagelijkse dosis echter is al in kleine hoeveelheden op den duur dodelijk. Waarschuw dus steeds een dokter als iemand cumarine heeft binnen gekregen en deel de geneesheer mede dat deze cumarine een anticoagulant is.

Er bestaat een uitstekend tegengif tegen cumarine-vergiftiging, mits dit tijdig wordt toegediend.

Cumarine is ook voor de rat pas bij geregelde opname dodelijk. *Zorg dus dat er altijd voldoende lokaas aanwezig is.*

Ratten, ziek of gestorven door cumarine zijn op den duur dodelijk voor de dieren die er op azen. Katten mogen ze dus ook niet te pakken krijgen. Iedere morgen en zo mogelijk iedere avond moeten de varkenshokken op de aanwezigheid van zieke of dode ratten worden gecontroleerd. Ook voor varkens heeft de (vee)arts, mits tijdig gewaarschuwd, een uitstekend tegengif. Deel ook hem mede, dat het gif een anticoagulant is.

Als bij de contrôle blijkt, dat er nergens meer iets van de met cumarine vergiftigde haver wordt opgenomen, is, indien het lokaas goed en op de juiste plaatsen is uitgelegd, *de boerderij vrij van zwarte ratten.*

Op deze wijze is het mogelijk om de zwarte rat uit te roeien. Maar de voorwaarde is dus:

Een goed georganiseerde systematische bestrijding over een gesloten gebied en een actieve gemeentelijke rattenbestrijder.

Tenslotte nog dit:

In het zwarte rat gebied in de provincie Groningen zijn, merkwaardiger wijs, de ervaringen met zwarte rat-torpedo's minder gunstig. In deze streek doet men het beste om de bestrijding direct met cumarine-haver te beginnen, onder leiding van de gemeentelijke rattenbestrijder.

Bedenk dat :

- een zwarte rat minstens 25 gram graan per dag opeet;
- dat één rat per jaar dus 365x25 gr. of wel ruim 9 kg graan voor zijn rekening neemt;
- dat 100 zwarte ratten dus bijna 1 ton graan verorberen;

- met het telen van 1 ton graan heel wat arbeid, moeite en kosten gemoeid zijn;
- dat 100 zwarte ratten op een boerderij nog weinig opvallen;
- dat naast de voedseldiefstal de ratten het rieten dak vernielen om van andere kostbare vernielingen niet te spreken;
- dat al deze schade en ergernis met een klein beetje zorg en geduld en enkele guldens aan materiaal te voorkomen zijn.

Wij zagen boerderijen, waar na de bestrijdingsactie 200, 300 en 500 ratten werden gevonden.

Gemeentelijke rattenbestrijders in de zwarte rat gebieden:
eind Juni—begin Juli is het woord en de daad aan U.

En de Plantenziektenkundige Dienst staat steeds achter U voor gratis advies!

Adressen waar zwarte rat-torpedo's gereed voor het gebruik, verkrijgbaar zijn (in alfabetische volgorde):

N.V. Bogena, Westvest 33—35, Schiedam.

Handelmaatschappij Denka te Voorthuizen.

Chemische Laboratorium Matador, Jan v. Houtstraat 76—78, 's-Gravenhage.

Waar de wil tot bestrijden aanwezig is,

Trekt de rat aan het kortste eind!

..... en dat is erg nodig!

